

Akédie v duchovním životě

Anselm Grün

Vnitřní roztržštěnost (akedia, nebo také otupělost, netečnost, apatie) je neschopnost žít v přítomném okamžiku. Do ničeho se nám nechce: ani pracovat, ani se modlit. Dokonce ani nicnedělání si nedokážeme vychutnat. Nedokážeme skutečně vnímat to, co právě děláme. Necítíme se ve své kůži, těkáme od jednoho k druhému, nic nás nebaví. Když čteme noviny, zdají se nám nudné. Jdeme se raději projít, ale nevyhovuje nám počasí. Vrátime se domů, ovšem ani tady se necítíme dobře. Svědí nás ponožky a pak nás tlačí brýle. Nejraději bychom vyletěli z kůže, jsme nespokojení a nevíme, co dělat. Vyčítáme Bohu, že nám dal takový život. Jsme zklamáni z lidí, kteří nám nerozumějí a nemají čas si s námi popovídat. Když však s námi jsou, také nám to není příjemné, byli bychom radši sami, jenže pak se zase cítíme osamělí.

Evagrius je přesvědčen, že se přitom nějak jakoby tříští naše duše. Nemáme v sobě žádný střed. Nejsme v kontaktu se sebou samými. Lidé, kteří ztratili svůj střed, jsou náchylní k extrémním formám spirituality. Doufají, že přísná askeze zachrání jejich rozbitou duši. Obvykle však nevydrží být vůči sobě tvrdí. Kolísají mezi přísností a laxností, mezi fundamentalistickými nároky a liberálním postojem vůči sobě samým. Často mají problémy s alkoholem. Snaží se být pevní a ztrácejí se víc a víc.

Lidé s rozervanou duší chtějí být zbožní, vůbec však nevidí, že jejich spiritualita je jenom chtěná, ne skutečná. Nevyzařuje z nich duchovní síla, ale spíš nepříjemný, agresivní chlad. Protože nespočívají ve svém nitru, hledají záchranu ve vnějším. Protože nemají střed, vyhledávají krajní formy spirituality.

Uzdravení vnitřní rozervanosti vidí Evagrius v dobrém plánování dne. Protože je naše duše zmatená, uložíme si vnější pořádek, aby se i naše nitro mohlo dát do pořádku. Musíme překonat svou nespokojenost a proniknout ke svému nitru. Kdo vlastně hluboko uvnitř jsem? A jak chci žít svůj život? Když to zjistíme, postupně se osvobodíme od výčitek vůči druhým, od představ, že ostatní jsou vinni tím, že se nám náš život nedaří. A nebudeme používat vnější situaci jako výmluvu proto, že nemůžeme žít v klidu. Evagrius chápe démona akédie jako nejnebezpečnějšího ze všech, protože člověku bere jeho jádro a vnitřně ho rozděluje: „Když ale tohoto démona porazíme, nepříjde hned nějaký další, výsledkem tohoto vítězství je naopak stav hlubokého pokoje a nevýslovné radosti.“

z knihy A. Grüna Být úplným člověkem (Karmelitánské nakladatelství 2009)
vybrala a upravila -sd-